

V O O R A F

KRIS VAN DEN BRANDEN: *Samenwerkend leren en samenlerend werken. Leerkrachten professionaliseren elkaar op het vlak van taalbeleid*

‘Een cruciaal onderdeel van een goed schooltaalbeleid is overleg binnen het team’, aldus Kris Van den Branden. In dat opzicht verwacht hij veel heil van de coaching die leerkrachten aan elkaar kunnen bieden. Zo kunnen de schoolinterne coaches het taalbeleid van hun school mee uitbouwen en niet-taalleerkrachten trachten te sensibiliseren om in hun vakken bewust met schooltaal om te gaan. In deze bijdrage presenteert hij enkele strategieën die schoolinterne coaches kunnen inzetten bij het ondersteunen van hun collega’s op het vlak van taalbeleid en taalvaardigheidsonderwijs. Idealiter worden deze coachings van individuele leraren geïntegreerd in de deskundigheidsbevordering van het hele schoolteam en zijn ze ingebed in een gezamenlijk gedragen taalbeleid.

LUC WYNS: *Taalbeleid in de praktijk*

Een structureel taalbeleid opstarten in een secundaire school: hoe begin je eraan? Luc Wyns doet het verhaal van het Francesco-Paviljoen in Herentals. Eerst heeft de werkgroep taalbeleid een breed gedragen visietekst opgesteld waarin enkele langetermijndoelen vastgelegd zijn. Van daaruit worden per schooljaar enkele prioritaire actiepunten naar voren geschoven. Zo is in het schooljaar 2004-2005 onder meer werk gemaakt van de talige drempels in toetsen en examens. Het startschot werd gegeven op een pedagogische studiedag waar leraren concreet aan de slag gingen met een kijkwijzer over taaldrempels.

TINEKE PADMOS: *Wetenschappelijke geletterdheid. Een uitnodiging tot samenwerking tussen de taal- en de vakleerkracht*

In discussies over onderwijsvernieuwing in de exacte vakken duikt geregeld de term ‘wetenschappelijke geletterdheid’ op. Hoewel dit begrip verschillende invullingen kent, wordt steeds duidelijker dat wetenschappelijke geletterdheid niet meer los te denken valt van taalvaardigheid. Tineke Padmos legt de vinger op de wonde en stelt een mogelijke aanpak voor om leerlingen wetenschappelijk geletterd te maken: taal- en taakgericht wetenschapsonderwijs. Aan de hand van enkele lesfragmenten laat ze zien dat taal een krachtig en functioneel hulpmiddel kan zijn bij het leren en denken in de wetenschapslessen. Het spreekt voor zich dat ook de leerkracht Nederlands zijn steentje kan bijdragen door meer wetenschap binnen te brengen in de taallessen. Een kruisbestuiving die zijn vruchten afwerpt.

SPIEKERSKORNER

ANN VANDEMAELE: *Leesstrategieën in zaakvakken*

De leesstrategieën die leerlingen in de lessen Nederlands aangereikt krijgen, zouden ze ook moeten toepassen als ze zakelijke teksten lezen voor andere vakken. Daartoe biedt Ann Vandemaele enkele handreikingen voor leraren van de zaakvakken.

RIA FLAMENT: *'Ze kunnen geen Nederlands, mijnheer...' Van onthaalschool voor nieuwkomers naar vervolgschool: een taalbeleid vanuit diversiteit*

Anderstalige nieuwkomers worden een jaar lang opgevangen in een onthaalklas, waar zij intensief Nederlands leren. Na de OKAN-klas worden zij verondersteld door te stromen naar het reguliere onderwijs, maar dat verloopt voor velen onder hen erg moeizaam. Vanuit die ervaring heeft de Toren van Babel in Gent een vervolgschooltaalbeleid uitgewerkt. Ria Flament beschrijft in deze bijdrage hoe deze aanpak concreet in zijn werk gaat. Getuigenissen en praktische tips geven deze praktijkbeschrijving handen en voeten.

VEERLE FRATEUR: *'Ik volg Russisch bij Tatiana Gapinska.' Native speakers in het Vlaamse talenonderwijs*

Anderstalige (taal)leerkrachten raken vaak moeilijk aan de bak in het Vlaamse onderwijs. Om hieraan te verhelpen, werd in Antwerpen een samenwerkingsverband opgezet tussen het Steunpunt Taal en Communicatie van de Universiteit Antwerpen, een lokale GPB-opleiding en de VDAB. Veerle Frateur beschrijft de cursistgeoriënteerde aanpak die gestoeld is op drie pijlers: taalondersteuning, lerarenopleiding en tewerkstelling. Eind juni zijn de eerste andersstalige (taal)leerkrachten afgestudeerd en sommigen onder hen zijn al tewerkgesteld in het onderwijs. In hun getuigenissen weerklinkt de sociale en de Europese dimensie van dit pilootproject dat in december 2004 het Europees Label voor Innovatief Talenonderwijs kreeg. Een terechte opsteker!

FRANS DAEMS: *Taalbeleid in 2005 – Uitleiding*

De twee themanummers over taalbeleid worden uitgeleid door Frans Daems. Hij zet de belangrijkste ontwikkelingen voor het voetlicht en sluit af met een mooie wensdroom. Laten we hopen dat tussen droom en daad niet te veel wetten en praktische bezwaren in de weg staan...

INGEBOEKT

RITA RYMENANS: *Taalgericht vakonderwijs: waarom en hoe? Bespreking van:*

Hajer, M. & Meestringa, T. (2004). *Handboek taalgericht vakonderwijs*. Bussum: Coutinho.

INGEBLIKT

RITA RYMENANS & VEERLE GEUDENS

Rita Rymenans
Hoofdredacteur